

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. Vtrum clerici minores teneantur recitare Psalmos, quos Episcopus in Ordine injunxit? Et an Episcopus possit præcipere dictis Clericis aliquid singulis diebus recitandum? Ex p. 2. tract. 12. res. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. IV.

An Beneficiarius teneatur persolvere Horas Canonicas statim, ac beneficij collationem acceperit? Ex p. 2. tr. 12. Ref. 21.

§. 1. Affirmative respondet Carolus Macigni tractatu de Horis Canonicis, c. 10. cap. 25. Gaspar de beneficijs tom. 1 part. 3. c. 1. n. 92. & alij pene ipsos.

2. Sed ego contrariam sententiam semper tenui, quam docet Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 30. n. 167. Henricus lib. 3. cap. 13. num. 2. Vega in sum. tom. 1. cap. 228. cap. 18. Gauantus in comm. ad Rubr. Mis. Falis; tom. 2. sect. 1. cap. 4. num. 50. Parisius de resign. benef. lib. 1. quest. 9. num. 15. Malderus in 2. 2. tr. 10. cap. 2. dub. 3. quest. 7. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 19. numer. 7. Molfesius in sum. tom. 1. tract. 5. cap. 3. num. 3. & alij quos ipsi citant. Dico igitur, tunc beneficiarium debere Officium divinum persolvere, quando pacificam beneficij possessionem iam accepit, & non antea, quia ante dictam possessionem non potest exercere iura beneficij. Ergo consonum est, vt ad onera beneficij non obligetur.

Sup. hoc supra in Ref. 21. §. Et hoc post medium & quamvis non plene sup. hoc lege tamen infra doctrinam. §. Et tamen Ref. seq. & alterius vers. eius annot.

RESOL. V.

An Beneficiarius, si per paucos dies omittant recitare Horas Canonicas, excusetur non solum a restitutione, sed etiam a peccato mortali?

Ex quo deducitur, quod quamvis Beneficiarius non recitans Officium Divinum in primis sex mensibus, excusetur a restitutione fructuum, hoc non obstantes peccat mortaliter a primo die, si non recitat quotidie Officium Divinum.

Et docetur, quod verbum statuimus, est signum inductionis noni iuris. Ex part. 11. tract. 1. & Misc. Refol. 7.

§. 1. Ad hoc subium sic respondet Caramuel in Theol. fundam. fundamenti 33. §. 24. numer. 1124. sic asserens, ait, Non habeo quid inferam, sed quia negative respondet Ioannes de la Cruz, qui citat Medinam, & Lopez, inquiri. An non eadem probabilitate, qua dicitur non teneri ad restitutionem, non possit etiam dici cum omittendo his paucis diebus non peccare mortaliter. Et ratio est, quia ad restitutionem tenetur iure natura beneficiarius, & ad lectionem iure Ecclesiastico, & mirum esset si strictius leges obligarent humanam, laxius, & benignius diuinam. Tu rem confideta, & disparitatem assigna. Ita ille.

2. Sed respondeo non recte argumentari de obligatione ad restitutionem fructuum, & ad recitandas ipsas horas Canonicas, vt vult Caramuel, aperte probatur ex communi Doctorum sententia; Nam certum est, beneficiarium excusari a restitutione fructuum, si non recitet Officium per primos sex menses, vt habetur in Concilio Lateranensi, & quamvis hoc ante constitutionem Pij V. non esset adeo certum, nunc tamen post illam indubitatum est; nam illud Pius Quintus referens Concilij decretum expresse dicit, post sex menses, ita Nauarrus cap. 7. de oratione num. 33. vers. ex quibus, & cap. 21. num. 61. & in manuali cap. 25. numer. 122. vers. ex quibus, Couarruias lib. 3. variarum ref. cap. 13. num. 10. fin. Petrus Nauarrus lib. 2. de ref. cap. 21.

Pro parte primi dubij huius Refol. infra in Ref. 80. §. Nota tertio, & pro alia parte in Refol. 115. & in alijs Ref. & §. carum annotatio num.

Sup. hoc infra lege doctrinam Ref. 110. & hic infra §. Deinde huius Ref.

Et hec sunt pugnantis sententia circa presentem questionem. Verum cui ego adhaeream (amicte lector) ex dignis rationibus proferre nolo; sed stando ex hypothese in prima sententia, oritur ex illa alia pulchra & curiosa difficultas; videlicet, a quo tempore Cardinalatus inducat obligationem recitandi horas Canonicas, a die in quo Cardinalis sumit Biretum, vel a die quo sumit Pileum rubeum. Ratio dubitandi est ista, quia Theologi, & Canonici magis nota asserunt, beneficiarium non teneatur persolvere horas Canonicas a die collati beneficij, sed a die possessionis adeptae. Ita docet Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 30. num. 163. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 19. numer. 27. Layman lib. 4. tract. 5. num. 5. Fillucius tom. 2. tract. 23. c. 5. Azorius tom. 1. lib. 10. cap. 4. quest. 7. & alij, quos etiam me citato adducit, & sequitur Petrus tract. de Horis Canonicis, cap. 5. dub. 13. num. 5.

9. Verum in nostro casu, licet aliquis fuerit nominatus Cardinalis, & sumpsit Biretum, tamen videtur possessionem Cardinalatus accipere in die quo sumit Pileum: nam tunc publice in Consistorio specialiter ad id deputato coram toto sacro Collegio, & coram omnibus illam exercet actionem, atque publice iuramentum emittit: admittitur ad osculum ab Eminentissimis Fratibus: incipit munia Cardinalatus exercere; vt ingredi in Consistoria, titulum Ecclesiae obtinere, &c. Ergo ex illa die videtur dicendum in Cardinali incipere obligationem persolendi pensum diuinarum horarum.

10. Sed huc sententia ego adhaerere non possum, cum ei obstat Decretum sanctissimi D. N. Pij V. quod adducit Latorius in varijs. lucubrati. iur. 3. cap. 3. num. 16. & ego adduxi in part. 5. tract. 2. refol. 74. datum sub die 26. Ianuarij 1571. in quo statuitur, suspensionem Capelli esse ceremoniam accidentariam, & a die qua Cardinalis nominatur, & honorem accipit, & consentit esse verum Cardinalatum, & acquirere ius ad omnia Cardinalium munia. Ergo ex tunc tenetur persolvere horas Canonicas.

RESOL. III.

Primum Clerici minores teneantur recitare Psalmos, quos Episcopus in Ordine iniunxit? Et an Episcopus possit praecipere dictis Clericis ali- quod singulis diebus recitandum? Ex p. 2. tract. 121. Refol. 10.

§. 1. Affirmative respondet Villalob. in sum. tom. 1. tr. 24. dub. 7. n. 4. Layman in resolu. lib. 4. tr. 3. c. 4. n. 5. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. c. 16. n. 15. Azorius p. 1. lib. 10. c. 5. q. 4. Lessius lib. 1. c. 57. dub. 5. n. 46. & alij. Sed Sotus de iust. lib. 1. c. 9. §. 1. & Valentia tom. 3. disp. 6. q. 2. punct. 10. asserunt, teneri tantum ex honestate, & ideo illos omittentes non peccare mortaliter.

2. Vnde a fortiori, etiam puto contra Nauarrum, & alios Episcopos non posse praecipere dictis Clericis aliquid singulis diebus recitandum, vt ex Suarez notat Fillucius tom. 2. tract. 23. cap. 5. num. 146. Layman & Villalob. ubi supra, cum multis alijs, quicquid in contrarium asserat Martinus Bonacina in de Horis Canonicis, disp. 1. q. 2. punct. 4. num. 21. Sed tunc tene primam sententiam, quia communis est, & probabilior.